

Nro. 13.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL:

BCU Cluj / Central University Library Cluj
*Költ Bétsben Augústusnak 14-dik napján 1795:
esztendőben.*

Békességes Hírek.

Minémű fel tétélek alatt békéltek légyen meg egymással a' Spanyol király, és a' Fr. respublika, rövideden meg irtuk a' múlt kedden költ kuri-tunknak utolsó lapján. Akkor tett igéretünk sze-rént bővebben kívánnuk azokat Erd. Olvasóin-ka közleni, még pedig tulajdon valóságokban: *A' Fr. republika és a' Spanyol Országi Catholikus király közt Bâselben Juliusnak 22-dikén 1795-ben szerzett és kéz alá irással meg erősített békességes traktá.*

A' Fr. republika, és a' Fels. Spanyol Orszá-gi király egyenlöképen kívánván az öket egymás-tól el szakasztott szerentséllenségnek; és hadakö-zásnak véget vetni, egyszetsmind belsőképen meg

lévén arról győztetve, hogy a' két nemzet közt olly költsönös haszon uralkodjék, a' melly a' régi barátság, és egyet értésnek helyre állítását kívánja, a' Fr. respublica Basileában való követjét *Barthelemy* polgárt, Ő Catholika Felsége pedig a' Lengyel királynál és respublicánál volt rendkívül való követjét *Fridrte Domokost* a' *III Károly* király vitézi rendjének tagját rendelte ki, a' kik a' nékiek adatott hatalomnak felszerelése után következő békességes tizikelyekben egyeztenek meg. 1.) A' Frantzia respublica és Spanyól király közt békesség, barátság, és jó egyesség uralkodjon. 2.) Mellyhez képest a' két meg békéltet hatalmasságok közt, a' jelenvaló tractának felszerelése után, minden ellenségeskedések szünnyenek meg, és ezen szempillantástól fogva semmiféle segítséget, contingentiát, embert, lovat, eleséget, pénzt, hadi munitziót, hajót vagy más egyebet semminémű szin alatt egyik a' másik ellen ne adjon. 3.) Egyik meg békéltet hatalmasság sem fog a' maga tartományain az ellenség hadi seregeinek szabad által menetelt engedni. 4.) Minden jelenvaló háborúban keresett tartományait vizsgálja adja a' Fr. respublica a' Spanyól királynak. A' Frantziák az általok el foglaltatott tartományokból, és helységekből, a' jelenvaló békességes tractának ratifikációja után 14 nappal ki mennek. 5.) Azok az erősségek, a' mellyekről az előbbi tizikelyben emlékezet vagy, az azokban lévő ágyúkkal, munitziókkal, és bútorokkal, a' mellyek tudnillik a' jelenvaló tractának ratifikációja után való szempillantásban ottan találtnak, adatassanak vizsgálja a' Spanyoloknak. 6.) Minden hadi sattzolások, requisitiók 's több effélék szünnyenek meg a' jelenvaló békességes tracta után 14 nappal. A' mi ezen idő után el vétetődne, vagy maga valóságában adatassék vizsgálja, vagy kész pénzben fizetessen ki. 7.) Mind a' két részről neveztesse ki biztosok, a' két hatalmasságok közt való határnak meghatározására, a' kiknek kiváltképen a' már háború

előtt is per patvar alatt vólt tartományoknak fekvésére kell leg inkább vigyázni. 8.) Ezen tractának fel tserélése után egy hólnappal tsak azokat a' seregeket hadgyák a' két meg békéllő hatalmasságok orzágaiknak külső határain, a' melyeket szoktak a' békességben azokon tartani. 9.) A' Spanyol Országí király egészlen a' Fr. republikának engedi a' Sz. Domonkos szigetében lévő örökségét (c). Ezen tractának ki hirdetése után egy hólnappal minden ottan lévő erősségből, kikötő helyekből ki fognak menni a' Spanyol truppok, 's egészlen által adgyák a' Fr. republikának, az ottan találatandó ágyúk, hadi munitziók, és az az azoknak védelmezésekre szükséges butorok is a' Fr. republikának fognak hagyattatni. A' kinek az ott lévő lakosok közül tettzeni fog a' Spanyol Országí király tartományaiba által menni, a' jelenvaló tractának ratificatiojától fogva számlálván

(c) *A' Sz. Domonkos szigete (St. Domingo, Hispaniola, Insula St. Dominici) az Antillai a- vagy Caribesi 4 nagy szigetek közül leg nevezetesebb, és tsak nem leg nagyobb e' világnak szigetei közt, mellynek kerülete 1500 Anglus mélföldet foglal magában. Rendkívül való meleg levegő egét a' tengerről fuvó szelek frissettik; tele vagy on erdőkkel, hegyekkel, völgyekkel és folyó vizekkel. Földje igen termékeny, nádméz, indigót, gyapotot, kakaót, kassét, dohányt és sok gyógyító eszközöket terem, Bőséggel vagy on lova, ökre, sertése, mindenféle madara, hala, és gyümöltse. Eleinten egészlen a' Spanyolok bírták; hanem az 1697-dik esztendőbéli Rysviki békességben kéntelenek vóltak annak észak és napnyugot közt fekvő részét a' Frantziáknak által engedni. A' mostani Fr. republikának engedtetett részben sok arany, ezüst, réz, és vas bányák is vagynak, és még többek vólnának, ha a' Spanyol türetlenség 23 esztendők alatt 3 millio Indusokat*

esztendő alatt ki mehet. 10.) Mind a' két nemzetbéli lakosoknak adatassanak vizfsza el foglatott jószágaik, jövedelmeik, és vagyonyaik. — 11.) A' kereskedés azon lábra állitassék vizfsza a' két meg békéllő nemzet között, a' mellyen állott a' jelenvaló háború előtt. Minden Fr. kereskedőnek szabadtsága legyen Spanyol Országba lévő kereskedő örökségeit vizfsza kérni, és venni, újjakat fel állítani, úgy mindazáltal, hogy ő másokkal egyenlőképen tartozzék magát az Ország törvényeihez és szokásaihoz alkalmaztatni. 12.) Minden fogott katonák és hajók adatassanak vizfsza egymásnak, minden rangjokra és számokra való tekintet nélkül. 13.) Még azok a' Portugallus katonák is, a' kik a' Spanyol armádiánál, és hajókon szolgálván fogságba estek botsátassanak szabadon: nem külömben a' Portugallusok által el fogatott Frantziák is. 14.) Minden Fr. republikával békességben, barátságban, és jó eggyességben lévő szabad Statusokkal hasonló békességet, és barátságot fog a' Spanyol király tartani. 15.) Magára válallya Ő Catholika Felsége a' Fr. republika és Portugalliai, Nápolyi, és Szárdiniai királyok, a' Pármai hertzeg és több Olasz Országi Státusok közt való közbenjárást. 16.) A' Fr. republika örömmel el fogadja ezen közbenjárást. 17.) Ezen békességes traktának tsak akkor léfzen ereje, a' midőn mind a' két alkuvó hatalmasság ratifikálni fogja azt, melly ratifikáció-

ki nem irtott volna onnan. Fő és anya várasa St. Domingo vagy Sz. Domonkos igen nagy és jól épült váras, sok szép épületei és jó kikötő helye vagynak. Itten szokott a' királyi fő kormányzó is lakni. Vagyon egy fő iskolája, egy fő temploma, 9 klastroma, és egy ispánnya, mellynek esztendei jövedelme 20 ezer aranyra megyen. Ezekbül ki tettzik, melly szép aquisitiót tettek a' Frantziák a' Spanyolokkal való hadakozásban.

nak mátul fogva egy hólnap alatt, ha lehetséges lehet, fel kel tseréltetni. Ennek bizonyására mi alább irtak a' Fr. republikának, és Spanyol királynak hatalommal fel ruházott ministerjei, a' jelenvaló békességes és barátságos traktát, tulajdon kezünk alá irásával, és petsétünkkel meg is erősittyük. *Báselben Thermidornak negyedik napján a' Fr. republikának harmadik esztendejében.* — (Jul. 22-dik napján 1795 esztendőben).

*Barthelemy Ferentz.
Yriarte Domokos.*

Helvétzia.

A' mint a' jelenvaló környülállások mutattyák, rövid idő múlván Génüának sorsára fog jutni *Helvétzia*, nevezetesen a' *Báseli* kanton. A' *Conde* hertzeg *corpusa* naponként mind jobban jobban nevedik, és a' *Báseli* Cántonon által akar bé ütni Fr. Országba. Észre vévén e' dolgot a' Helvétusok mint egyenes szívü emberek világosan ki mondták, hogyha így történne a' dolog, ollyba fogják tartani, mintha *Conde* hertzeg hadatizenne nékiek, és ok az erőszakot erőszakkal fogják visszafordolni. A' *Frauenfeldi* közönséges gyűlés is meg határozta e' dolgot, s erre való nézve meg parantsolta, hogy a' Bernai és Tigurumi fegyveres nép *Lenoburnál* táborba szállván fel nyilt szemekkel vigyázzon a' hadakozó szomszédoknak mozdulásaira.

A' *Rohán* hertzeg *corpusa* is a' *Conde* hertzeg kormánya alá vetette magát — mind Olasz, mind a' déli Fr. Országból, és a' Rénusnak környékéről sok Fr. desertorok mennek *Conde* hertzeghez. Az által szokott tiszték köz emberi szolgálatot vesznek.

Hadi Környülállások.

A' Fr. nemzet nem egy forma indulattal viseltetik a' szövetséges hatalmasságok eránt. Egy-

gyikről így, a' másikról másféleképen vélekedik és szól, 's vélekedése szerént alkalmaztatya indulattyát. — — Mindnyájan meg vallyák, hogy az Austriai ház a' leg jobb szívű 's egyenes uton járóbb hatalmasság légyen Európában. A' Prussusokon katzagnak, és világossan azt mondgyák, hogy végtére is hálójukba keritik őket. — Az Anglusokat annyira gyűlölük, hogy még nevezeteket sem szenvedhetik, minden gonofznak és a' Frantzia Országban léző nyughatatlanságoknak is őket teszik szerző okaiúl. *Pith* ministert szüntelen átkozzák, 's olly indulattal emlékeznek felőle, mint a' Magyarok e' folyó századnak kezdetében a' *Karafiról* (d). A' *Szárdusokat* nevetik, tsúfolylyák, és az Anglusok béreseinek nevezik. A' Spanyolokat természetes barátjaiknak tartják. A' *Wendei* háborút veszedelmesebbnek lenni mondgyák mind a' hadakozás módjra mind következeire nézve az idegen nemzetekkel való háborúnál. A' Rojalistákat és Chouánsokat azért tartják veszedelmeseeknek, mivel rendetlenül hadakoznak, 's orozva ütven a' patrióta seregekre több kárt tesznek benne, mint a' másféle ellenség 's a' t.

(d) *A' régi Magyaroknál szokásban volt ez a' szitoknak formája: beste karafia. Némellyek a' beste kurvától húzzák ennek eredetét, de helytelenül. Tudgyuk hazánkna a' múlt századbeli történeteiből ki lett légyen Karafia. Egy olyan vérengző ember, a' kirül soha méreg Boszszúság nélkül nem emlékezhetik a' Magyar nemzet, a' ki az el múlt századnak végén sok fő Magyaroknak fejét el ütette az Eperjesi inquisitióban; a' ki sok gyakorlott kegyetlenségei után elméjében még háboródván, sok kinok közt múlt ki e' világból. Ezt a' kegyetlen Spanyol embert annyira gyűlölte a' Magyar nemzet, hogy a' kire még haragutt karafi fiának, vagy rövidebben karafinak nevezte.*

Frantzia Ország.

Juliusnak 27-ik napja emlékezetes volt *Párisban* sőt az egész Frantzia Országban a' *Robespierre* és vérfzopó tüzimborás társai meg buktatásokra nézve. Ezt a' napot mint a' leg nagyobb fene vádtúl való meg szabadulásoknak emlékeztető napját úgy varta 's úgy inneplette meg a' Fr. nép, a' Convent dél előtt 10 órakor gála ruhájában fel öltözve bé ment a' gyüllés palotájába, mellynek galleriájai és karjai dugva voltak férfiakkal és afzszonyokkal. Az Európai külső miniszterek a' nemzeti képviselőknek hátok megett ültek, az ő szokott székjeikben pedig a' nevezetesebb Párisi afzszonyságok, kik között ki tündöklött a' Svéciai követnek *B. Staelnek* hitvese ama híres Frantzia finantz ministernek *Neckernek* leánya. — A' natióális musikus kar tettző musikát tsinált. Mindenek tellyesek voltak annak hallásán való örömmel. A' Conventnek mostani előülője, a' muzsika meg szünése után ekként kezdett beszédjéhez: "A' jelenvaló nap, *úgymond*, kétferezesen szerentsés reánk nézve. — Dallaink mellett gyözedelmes énekeket is fogunk énekelni. A' közjóra ügyelő Commissió azt adja általam tudtokra, hogy a' jelenvaló ülésben egy fontos jelentéssel fog néktek kedveskedni. Ekkor *Tallien* a' Fr. népnek mostani bálványa a' ki éppen akkor juta vilzsa a' napnyugoti ármádiától, elő állott, 's fel menyén az óraló székbe így szóllott: "Mi, *úgymond*, azért inneplük ezen napot, mivel ennek előtte esztendővel ezen rontotta le a' nép a' decemvirátusnak tyrannusságát. Melly szerentsés előfordúlt nap ez mi reánk nézve, mellyen egyszersmind a' haza védelmezőinek idegen és haza árulókon vett gyözedelmét beszélhetem le tinéktek. — A' Közjóra ügyelő Commissió *Blád* deputátusra 's reám bírta az Oceánus tenger partyához való menetelt. — Reánk bírta az ellenségen való gyözedelmet. — Diadalmaskodtak is rajta a' republikának hadi seregei. Látta a' Fr. Oceánus maga tör-

vényes urait győzedelmeskedni. Tanúbizonysága volt a' haza árulókon, és a' *Pith* zsoldosain vett győzedelemnek. Egy proclamációnkban azt mondánk, hogy hazájoknak földjére mérészlettek ki lépni de e' fogja őket el nyelni. Bé is telyesedett ez a' jövendölés. Allig lépett ki az ellenség a' szárazra, legottan környül vette a' *Quiberon* fél szigetét *Hoche* Generális. Két izben próbálták magokat által fűrni seregeinken, de mind a' kétfzer vízfza verettek. Másodszor *Jul.* 16-dikán tettetésbül hátát vetettek nékiek seregeink, 's mintegy egy pistol lövésnire engedték őket magok után menni, a' midön rettentő tűz adatván reájok egyfzeriben öfzve zavarodtak, és a' *Penthievre* erősségig üzetettek, mellyet árulás által hódoltattanak meg. El végeztetett, hogy ezen erősségre *Jul.* 20-dik napját követett éjjel menyenyenek vitézeink, de a' sebes esső, menydörgés, a' tenger vizének háborgásai és a' sűrű setétség miatt nem folyhatott úgy a' dolog mint a' miképen mi kívántuk volna. Az imitt amott tévelygő colonnék egymásra bukkanyán öfzve elegyettek; de azért még is jó rendbe hozta őket *Hoche* Generálisnak okossága és bátorsága; már viradtakor hatalmunkban volt az erősség. *Menars* Generál adjutans 200 emberrel azon közzikla tezejére, mellyen épült ez az erősség, fel másztak, és a' kit előutól értek mind le vagdalták. Ez a' talám egész mostani háborúban leg nevezetesebb vitézi tselekedet első zsengeje volt az azután következett győzedelmeknek. Két batalion maradván a' nevezett erősségnek őrizetében, a' többi bé rohant a' *Quiberoni* fél szigethe, mindent meg visgált, az ellenséget fel találta 's üldözte, néhányan fel adták magokat, néhányan ellent állottak de minden haszon nélkül. Töbnpire mind elfutottak, és egy közziklán keresték menedék helyeket. Itten lévén capitulálni akartak, de azt felelték nékik, hogy a' respublika nem akar pártosokkal capitulálni. — 700 granatéros fel mász:

ván a' köziklára velek üstökbe kaptak; az emigránsok pardont kértek; meg parantsoltatott nékiek, hogy rakják le fegyvereiket; és szüntessék meg a' hajókról való Anglus tüzet, mellyre azt felelték: *Hát ugyan nem láttyátok é, hogy szinte úgy tüzelnek reánk mint redtók?* Végtére fegyvereiket le rakván kegyelmet kértek, 's átkoztak azokat, a' kik ezen törbe ejtették őket. Egy szóval tökéletes diadalmat vettek rajtok seregeink; 10000 ember közül egy se szabadult meg, rész szerént el fogattak, rész szerént meg öleték. És így egyetlen egy szempillantásban végső hajó törést szenvedett ellenségeinknek projectuma. Imé itt vagyon egy a' nálok lévő fegyverek közül, az ezzel könnyen meg sebesitetett állatlegottan meg holt, és így méreggel vólt meg kenve. Ennek a' győzedelemnek nagy bé folyása lészén Európának mostani politika valóságába. Már is sok ezer Chouánsok tértenek viszfza honnyaikba. — Az emigránsoknak meg itéllésekre egy katona Commissió rendeltetett ki. 60000 flintát, 15000 pár csismát, sok tábori eleséget, mundurt, 6 rummal, az az riskásából készült erős itallal és égett borral terhelt hajókat nyertünk. — A' fogásba estek között vagyon *Dolle* püspök a' vele vólt papsággal, és sok papokkal egygyütt; ezen kívül *Schombreuil*, *Rohán*, *Dámas*, *Perigort* 's a' t. — *Tállien* beszédjének végzése után sokáig ezt kiáltozták a' jelenvalók: *éllyen a' respublika!* a' Convent pedig azt végzette, hogy a' napnyugoti ármádia igen érdemesé tette magát a' haza iránt. Azután a' *Marsiliai* éneket, *ébreget fel nép*, és több patrióta énekeket 's több hasonló viggalokat játszottak el a' muzsikusok. Végtére a' Constitutióról való tanátskozáshoz fogott a' Convent.

Ezen itten elő beszélt, mind az emigránsokra és Anglusokra, mind az egész coalitóra nézve szerentsétlen történetet a' múlt szerdán estve költ *Bétsi* udvari diárium is elő adja 's meg

erősíti. Ellenben a' *Londoni* ministeriális újság a' még hátra lévő emigránsoknak vizsgálására simitya és kitsinyíti a' veszedelmet. Meg vallya ugyan, hogy azon, tudnillik *Jul.* 16 dik napján történt tsatában nem kedvezett az emigránsoknak a' hadi szerentse; meg vallya, hogy sokan el hüllottak közülök, hanem azzal vizsgálallya őket, hogy az Angliából segítségekre küldetett 12 ezer ember hozzájuk jutván más formába fogja dolgaikat öltöztetni. Hanem a' *Londoni* magános levelek világosan beszélik, hogy a' *Warren* admirális flottájának nagyobb része vizfsza tért a' *Portsmouthi* kikötő helybe; hogy *Püspace* emigráns Generális nagy nehezen menekedhetett meg a' haláltúl; hogy a' K. Britanniába ki szállott emigránsok többnire örökösen emigráltak e' világból, és hogy a' fogságba estek is passust nyernek az örökös emigrációra. Ezt is hozzá teszi, hogy talán soha mérgesebb és dühösebb tsataennél e' világon nem történt, mellyben a' patrióta katonák ki szegezett bajonetákkal vak legyek módjára futottak a' reájok tzélt és süttött ágyúkra, és illyetén vakmerő tselekedeteik által sok battériájokat és ágyúikat el szedték az emigránsoknak.

Noha pedig minden felől kedvezni láttatik a' szerentse a' Fr. republikának: még is mindazáltal az egész nemzet felettébb sohajtya a' békességet, önnön maga a' Convent is meg vagyon arról győztetve, hogy egyedül a' békesség által lehet a' nép között való tsendességet, a' közönséges bátorságot, és a' köz jót állandó fundamentomra állítani, e' nélkül pedig minden igyekeztek hafzon nélkül való.

A' Frantzia nemzetnek erköltsi tulajdonságaira nézve is igen szükségesnek lenni itéltetik a' békesség. Egy *Republicain Francois* nevű *Párisi* Journál azt beszéli egy nem régiben költ levélében, hogy a' Frantzia Országi moralitás annyira alá szállott, hogy a' gyilkosság tsak bagatellának tar-

tassék, és hogy semmi századbéli históriák nem mutathatnak annyi példáját a' kegyetlenségnek mint a' mostani Fr. történetek. A' többi közt egy *Párisi* lakosnak példájával bizonyította állatását, a' ki le akarván feleségétül válni, annak mellyeit el vagdalta, hasába egy éles tört szúrt, 's azzal minden belső részeit öfzve martzongotta, végtére maga meleg fürdőbe menvén ereit fel mettzette 's így végzette el gonosz életét. — Ezen közönséges újság irónak meg jegyzése szerint, nagyon öregbiti a' házasságbéli el válásnak könnyüése az erköltstelenséget, sok férfiak, *úgymond*, egyedül baromi kívánságoknak tellyesítéséért házasúlnak, sok ifjú afzfzonyok el vesztvén leg kedvesebb kintseket magoknak hagyatnak, és szerentséseknak állithattyák magokat, hogyha rövid házassági életekben kapott méhek gyümölsének táplálására elegendő tehetségek maradhat 's a' t.

Brunk Richard, *Aeschylusnak*, *Anacreonnak*, *Aristophanesnek*, *Euripidesnek*, *Zophoclesnek*, és több Görög 's Deák íróknak tudós ki adója *Jul.* 18-kán Párisból Strasburgba vifzsa ment. Ez a' tudós férjfiú *Roberspiere* kegyetlen uralkodása alatt feltébb sokat szenvedett a' Jakobinusoktól, és két éftendő alatt egyik tömlöztből a' másikba hirtzoltatott, ki terjedt tudományánál, és fegyhetetlen életénél egyéb vétke nem lévén. A' Nápolyi királyi udvar 4 hétig tartó gyászt öltözött magára *XVII Lajos* meg gyászfzolására.

Nagy Britannia.

Még most sints vége a' *Londoni* kösség nyughatatlanságának; még most is hol egy, hol más féleképen nyilatkoztattyák ki a' kenyérnek szüksege, *Pith* minister, és a' hadakozás ellenvaló békételenségeket. *Jul.* 22-dikén egy katonák által nözbe vétetett desertort óltalmok alá vettek a' zenebonáskodók, ki gúnyolták és kövekkel hajigálták a' lármának le tsendesítésére küldetett ka-

tonákat, a' kik meg bszfzonkodván szúrás és vágás által egynéhányat meg sebesítettek közülök. Mind ezekkel nem gondolván *Pith* minister, álhatatos fel tételében, és a' Frantziák ellen tovább is folytatandó hadakozásra ismét egynéhány milliót akar költsön fel venni; hanem újjabb fájdalmakat szenvedvén a' podagrától, a' levegő égnek változtatására *Londonhoz* nem mészze fekvő jószágába ment.

A' házi vagy barna kenyérnek étele tsaknem egészlen közönségesse lett *Londonban*, minekutána önnön maga a' király jó példával előment volna, és házi kenyérnél egyebet nem enged királyi asztalára vitetni. Fejér poros haját is ritkán lehet már most ott látni, bátor a' hajporra vettetett taxát töbnire mind le fizették légyen is.

Néhány *Londoni* levelek fzerént az *Orániai* hertzeg pártjára állott a' *Jó reménységnek hegye* (*Caput sive promontorium bonae spei*) és tellyességgel nem akarja az oda jutott *Hollandus* hajókat *Európába* jönni engedni. Ha ez a' hír igaz volna, igen sokat vesztenének a' *Batavusok*, mivel az által egészlen meg akadályoztatna a' napkeleti *Indiai* tartományokra való gazdag kereskedések. Mivel pedig e' történetről egy szóval sem emlékezik a' *Londoni* ministeriális újság levél, méltán lehet annak valóságáról kételkedni. A' napkeleti *Indiai*król *Angliába* vízfzra tért kereskedő hajókon lévő portékák 10 millió font sterlingre betsültenek.

A' *Spanyol* király *Fr. republikával* kötött békeségnek híre kevés kedvésséget nyert *Londonban* azok előtt, a' kik *Pith* ministerrel egyet értvén továbbá is kívánnyák a' *Frantziák*-ellen való hadakozásnak folytatását. Ellenben az anti-ministeriális rész örül, és sok martzongó szókkal illeti a' ministeriumot. Már is azt jövendőlik, hogy a' *Szárdiniai* király is követni fogja a' *Madridi* udvar példáját. Mások abban az értelemben

vagnak, hogy a' Spanyol király azért békéltet meg a' Frantziákkal, mivel titkon megígérte néki a' Convent, hogy *XVIII Lajost* királyi székbe fogja ültetni. — Ezen vélekedésnek valóságát, avagy valóságtalanságát leg jobban ki lehet a' Spanyolok és Frantziák közt szerzett békességnek tükelyeiből tanulni.

Svécia és Dánia.

A' *Kárlscrónai* hajós magazinumban egynéhány ezer átsok, és napi munkások foglalatoskodnak a' hajóknak építésében. *Kalmárban, Oelandban*, sőt a' Svéciához tartozó *Pomerániában* is igen sok tölgyfák vágatnak le a' hajóknak építésére. —

A' *Koppenhágai* kikötő helyből a' múlt hónapnak 22-dikén repült ki az Orosz flotta, és már a' Bálticum tengerben úszik. Ismét 26 Dániai hajókat botsátott szabadon a' *Londoni* udvar, rész szerént meg fizetvén az azokon lévő portékáknak, költségnek, és hoszfas késedelemnek az árrát, rész szerént pedig nem. A' törvényes Processusoknak meg rövidítésére minden Dániai és Norvégiai városokban egy olly Commissiók állitattak fel, a' mellyek a' pörösöknek meg egyeztetésekben fognak foglalatoskodni.

Elegyes Történetek.

Genevából az ott uralkodott zenebona és revolutio miatt 6000 lakos költözött ki. A' Római Sz. Pápához tartozó tartományokban felettébb nagy szüke vagyon a' pénznek, és már is 8 millió Scudival szaporitattott a' Statusnak adóssága. Ezen szükségnek el háritása végett el végeztetett, hogy némelly szükségtelen klastromok el törültesenek, a' templomokban lévő, és haszonvétel nélkül való arany's ezüst edények a' pénz verő házba vitessenek, 's végtére öregbítsessen a' közönséges adó. A' minapi *Londoni* zenebona alatt szün-

telen ezt kiáltozták a' zenebonáskodók: *Nem kell sem Pith sem a' hadakozás.* — *Cito Marchio* a' Nápolyi királyi tanátsnak előülője 100 ezteendő korában tette le hivatalját. — Az Orániai herczegnek Hollandiába küldött néhány levelei elfogatván az *Amsterdami* municipalitásnak adattattak által. — A' *Londoni* kereskedők felettébb örvendenek napkeleti és napnyugoti Indiákról vilfza tért kereskedő hajóiknak szerentsés haza jutásokon. — A' Fr. katonaságnak napi zsöldja ezen hólnapnak 2-dik napjától fogva két soussal szaporitatott kész pénzben. — A' *Luxemburgi* Cs. Kir. garnizon a' múlt hólnapnak 27, 28, és 29-dik napjain érkezett különkülön kolonnében *Prágába*. — Sok nyomorúságaik után is jó szinben és vigkedvel lenni mondatnak. Onnan előbbi cantonizozó kvártélyaikban fognak menni.

Kosciusko a' Lengyel revolutiónális ármádiáfő vezérje, mind a' kétfzemére meg vakúlt *Petersburgban* — de talám tsak *politice*, és nem *physice*. A' Nagy Britanniai tengeri erő 117 linea hajóból, 20 ötven ágyús hajóból, 149 fregattából, 140 schalupból, és 425 apróbb hajókból áll. — Egy Spanyol Országai remete illyetén profétziát küldött a' múlt *Májusban* a' Spanyol királynak: A' föld golyóbisán lévő tenger kétfzerte nagyobb a' száraznál; és így a' ki a' világot igazgatni akarja azon kell néki igyekezni, hogy a' tengert meghódoltathassa. — Most az Anglusok uralkodnak a' tengeren, és így a' föld golyóbisának két harmad részén; a' harmad részének tsak a' 1061-dik részét bírja Spanyol Ország; következésképen a' szigeten lakó király fog jövendőben azon uralkodni. — *Stoflet* Chouáns Generális született Német Országai fi ifjúságában jáger volt. — *Payne Tamás*, a' ki az emberiség jussairól irott könyve általmagát igen híres emberré tette, nagy kedvességben van a' Jakobinusok előtt. — *Juliusnak* 3-dikán egy Chouáns vezért öltenek meg a' Fr. patrióták, ki nek hólt teste meg visgáltván egy Vannesi ifjú

szép afzszonynak lenni találtatott. *Ninburghoz* két mélföldnire (a' Hannoverai Választó fejedelemségben) 7000 emigránsok gyüllöttek öfzve, a' kik a' *Conde* hertzeg armádiájához menni igyekeznek. — A' Lengyel Országi revolutió alatt honnyaikból ki költözött *Lengyel és Lythvániai* neméseknek örökségeiket sequestrum alá vetették az Oroszok, és az ő hírek nélkül leg kisebb jövedelmet sem küldhetnek azoknak igazgatói örökös uraiknak. *Brüsselben* minden közönséges bütsú járásokat meg tiltott az ott lévő nemzeti képviselő *Giront*; mindazáltal szabad azokat a' templomokban tartani. Néhány hólnapoktól fogva sok *Brabantziai* emigránsok mennek vízfza hazájokba.

Magyar Ország.

Szatthmár Vármegyéből Juliusnak 28-dik napján. Szomorúan kell tapasztalnunk, az el múlt hólnapban a' bö terméshez való bizodalomból következett óltsóságot apródonként el enyészni. Ezen folyó hólnapnak kezdetében kezdett, és mostan is tartott essözések épen úgy el rettentettek bennünket, valamint a' tavaszi tartó szárazság, mivel a' már két hetektől fogva szüntelen csorgó leves felhők nagy munkával és költséggel kereltékbe rakott kévünket meg vesztegetvén sok helyeken ganéjjá változtatták, gazdag vólt az aratás de bezzeg szegény lesz a' nyomtatás. Az aratás alatt a' 12 forintos búza 4 forintra szállottle, sőt némelly piatzokon 40 krajtzárokon is meg lehetett a' meg szorúlt gazdától a' búzának vékáját venni, a' múlt héti vásárban pedig már ismét hét forintra lépett köble, 's a' jövőn alkalmasint 8 vagy 9 forintra is fel fog hágni. Egy Magyar újság író azt tudakozza egyik levelében, mit hívnak a' *Tiszán túl lankának*? Ezen hazában a' szilvást vagy is szilva termő 's más gyümöltsökkel rakott kereteket hívják lankáknak.

A' melly bor termő hegyeket a' tavaszi hidegek és jég essők öfzve nem rontották, bö és

jó nectárral biztattyák a' szöllös gazdákat, kivált képen, hogyha a' jelenvaló és következő hónapokban jó és állandó meleg napok járnának.

Tek. N. Bars Vármegye a' reá esett hadi adón kívül 2621 forintokat nyújtatott bé Felséges királyunknak a' Status jelenvaló szükségének ki pótolására. *Pest, Pilis, és Solt* egyesült Vármegyéknek eddig volt Administrátora, Mélt. *Korompai Gróf Brunsvik József* úr, a' Fels. *Septemvirális Táblának* bírása *Csongrád Vármegyének* fő Ispányává tétetett; helyette pedig mostani Personális Mélt. Felső Büki *Nagy József* úr ö Nagysága lett a' fent említett egyesült Vármegyéknek administrátorává; helyette Magyar Kancelláriabéli Referendarius és Kir. udvari Tanácsos Mélt. *Mihály Mihály* ö Nagysága Sz. István vitézi Rendjének Titoknokjáva. Mélt. *Somogyi János* mostani Referendarius úr helyébe *Székhel Majláth György* Consiliarius úr lépett Protonotariusságra. Mélt. *Ocsai Balogh Péter* úr ö Nagyságát Kir. belső Státus Consiliariusságra emelte ö Felsége.

Török Birodalom.

A' *Konstántzinápolyba* küldetett Fr. miniszer *Verninac* polgára a' múlt *Juniusnak* 8. dikán volt közös audientzián a' nagy vezérnél, a' melly alkalmatossággal a' Török flotta és a' *Konstántzinápolyi* kikötő helyben lévő Fr. hajók egy rendbe állottak, és a' három színű vitorlát függesztették fel az admirális hajójára. A' nevezett Frantzia követhoz való különös indulattal abban is ki nyilatkoztatta a' Fényes Porta, hogy egy compánia jantsárságot rendelt őrizetére, és 20 hónapig 250 piasterből álló dietát ígért udvarának fényességére. Ezt az utólsót el nem vette a' nevezett követ. Azóltától fogva gyakorta hozzászól konferentziát tartott a' *Reis-Effendivel*, az az, a' külső dolgokra ügyelő belső Török miniszterrel.

D. D. S.